

REFERAT Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029)

d. 07-05-2026

Mødedato Torsdag d. 07. maj 2026 kl. 08:30

Mødested Tjele Gods, Sønderhuset

Mødedeltagere Lars Mogensen, Stine Isaksen, Steffen Drejer, Jakob Svendsen, Natja
Hedegaard Gram

Indholdsfortegnelse

Viborg Ungebyråds dialogmøder med Klima-, Miljø- og Naturudvalget.....	3
Endelig vedtagelse af Tillæg nr. 67 til Spildevandsplan 2019 (Fængsel Firehuse).....	5
Principbeslutning om ekspropriationshensigt for anlæg vedtaget i Tillæg nr. 67 til Spildevandsplan	7
Fremdrift i omlægningsplaner i regi af Aftale om et Grønt Danmark (orienteringssag).....	9
Etablering af supplerende affaldsstationer i Domkirke kvarteret i Viborg (bevillingssag).....	13
Etablering af have-/parkaffaldsplads med ubemandet åbningstid ved Karup Genbrugsstation (bevill	15
Endelig vedtagelse af Energistrategi for Viborg Kommune.....	17
Udarbejdelse af ny Sammenhængsmodel - drøftelse af målsætninger.....	19
Budget 2027-2030.....	21
Mødeliste for Klima-, Miljø- og Naturudvalget 2026.....	23
Meddelelser og gensidig orientering, herunder orientering ved formanden dels om afholdte møder r	24
Underskriftsark.....	25

Punkt 1: Viborg Ungebyråds dialogmøder med Klima-, Miljø- og Naturudvalget

25/35014

Resume

På dagens møde udpeges repræsentant for Klima-, Miljø- og Naturudvalget til to årlige dialogmøder med Viborg Ungebyråd.

Indstilling

Direktør for Teknik & Miljø indstiller,

1. at Klima-, Miljø- og Naturudvalget udpeger et medlem fra udvalget til dialogmøder med Viborg Ungebyråd.

Beslutning i Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029) den 07-05-2026

Klima, Miljø- og Naturudvalget besluttede,

1. at Klima-, Miljø- og Naturudvalget udpeger Jakob Svendsen (Æ) og Stine Isaksen (Å) til dialogmøder med Viborg Ungebyråd.

Sagsfremstilling

Historik

Den 27. august 2025 besluttede byrådet, at der skulle oprettes et ungebyråd i Viborg Kommune med op til 21 medlemmer ([link til sag nr. 3 i byrådet den 27. august 2025](#)). Otte medlemmer vælges gennem en demokratisk proces blandt Viborg Kommunes ungdomsuddannelsesinstitutioner (Bjerringbro Gymnasium, Viborg Gymnasium og HF, Viborg Katedralskole, FGU Viborg, VEVO, Mercantec, STU Viborg og Asmildkoster Landbrugsskole), mens de øvrige 13 medlemmer vælges på den årlige generalforsamling i december. Ungebyrådsmedlemmerne er valgt for en et-årig periode.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

I Viborg Ungebyråds vedtægter fremgår det af § 3, stk. 6, at Viborg Ungebyråd to gange årligt har dialogmøde, hvor ungebyrådet mødes med repræsentanter fra de politiske udvalg i Viborg Kommune. De politiske udvalg skal som minimum være repræsenteret af et udvalgsmedlem.

Der henvises til viborg.dk/ungebyraad, hvor Viborg Ungebyråds kompetencer og opgaver fremgår af vedtægterne.

Formålet med de to årlige dialogmøder er at skabe en fast og struktureret dialog mellem Viborg Ungebyråd og de politiske fagudvalg. Dialogmøderne skal give ungebyrådet mulighed for at fremlægge egne sager inden for valgte fokusområder og få politisk sparring på formuleringer og indstillinger. Samtidig skal møderne sikre, at unges perspektiver tidligt inddrages i udvalgenes arbejde og styrke kendskabet til Viborg Ungebyråd.

De to årlige dialogmøder holdes som udgangspunkt én gang i foråret og én gang i efteråret. Første dialogmøde foreslås afholdt onsdag den 10. juni 2026 kl. 16–18. Tidspunkt for afholdelse i efteråret fastlægges på et senere tidspunkt under hensyntagen til fagudvalgenes mødekalendere.

På dagens møde skal Klima-, Miljø- og Naturudvalget udpege et medlem til deltagelse i de to årlige dialogmøder.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Punkt 2: Endelig vedtagelse af Tillæg nr. 67 til Spildevandsplan 2019 (Fængsel Firehuse)

25/30339

Resume

Klima-, Miljø- og Naturudvalget skal behandle endeligt forslag til Tillæg nr. 67 til Spildevandsplanen 2019 (Fængsel Firehuse).

Tillægget danner grundlag for at området, hvor der skal opføres nyt fængsel, kan optages i spildevandsplanen som spildevandskloakeret, og at der kan anlægges en spildevandsledning fra fængslet til eksisterende ledningsanlæg i Karup.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima-, Miljø- og Naturudvalget indstiller til byrådet,

1. at Tillæg nr. 67 til Spildevandsplanen 2019 (Fængsel Firehuse) godkendes som forelagt.

Beslutning i Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029) den 07-05-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget indstiller til byrådet,

1. at Tillæg nr. 67 til Spildevandsplanen 2019 (Fængsel Firehuse) godkendes som forelagt.

Sagsfremstilling

Historik

Intet.

Inddragelse og høring

Planforslaget har været i offentlig høring fra den 8. januar 2026 til den 5. marts 2026. Der er modtaget ét høringssvar i perioden.

Høringssvaret fra Vejdirektoratet omhandler, at Vejdirektoratet skal give tilladelse, inden der må udføres gravearbejde langs vejen, samt at den nuværende vejafvanding ikke må afbrydes, samt at respektafstande skal overholdes.

Høringssvaret har ikke givet anledning til ændring af planforslaget.

Høringssvar samt forvaltningens behandling af høringssvarene fremgår af bilag 1 og 2.

Beskrivelse

Tillæg nr. 67 til Spildevandsplanen 2019 (Fængsel Firehuse) danner det juridiske grundlag for, at det kommende Fængsel ved Firehuse mellem Karup og Frederiks kan optages i spildevandsplanen som spildevandskloakeret. Samtidig giver det mulighed for, at Energi Viborg Vand A/S kan etablere ny spildevandsledning fra fængslet langs Viborgvej til tilslutningspunkt til eksisterende spildevandsledning i Vandværksvej i Karup.

Fængslet optages i Spildevandsplan 2019 som "spildevandskloak", hvor der afledes sanitært spildevand og spildevand fra køkken og vaskeri til Energi Viborg Vands spildevandssystem, mens regnvandet nedsives på egen grund. Tilslutningen til Energi Viborg Vands ledninger sker i den sydlige del af området. Det bliver nødvendigt, at Energi Viborg Vand etablerer en pumpestation inden for fængslets areal.

Oversigtskort med placering af spildevandtekniske anlæg fremgår af bilag 3.

Tillægget med tilhørende kortbilag er udarbejdet i kommunens digitale planportal og kan hentes via følgende link: [Tillæg nr. 67 til spildevandsplan 2019 - Fængsel Firehuse](#)

Tillæggets tekstdel fremgår desuden af bilag 4.

Vurdering

Forvaltningen vurderer, at etablering af det spildevandtekniske anlæg er i overensstemmelse med spildevandsplanens retningslinjer og målsætninger om central håndtering af spildevand og decentral håndtering af regnvand.

Miljøvurdering

Forvaltningen har udarbejdet en samlet miljørapport for kommuneplantillæg, lokalplan, nedsivning af tag- og overfladevand samt udledning af spildevand til Karup Å, da det blev vurderet, at etablering af fængslet kunne have en væsentlig indvirkning på miljøet. Det er i miljørapporten og tilhørende afgørelse vurderet, at udledning af spildevand samt nedsivning af overfladevand er neutral/uden påvirkning på miljøet. Der er ikke modtaget klager over afgørelsen.

Miljørapporten findes via følgende links: [Miljøvurdering af planer og projekt](#) og [Samlede bilag til miljørapport](#).

Ved udarbejdelse af miljørapporten var placeringen af ledningstracéet fra Fængslet til eksisterende kloak i Karup ikke fastlagt og Tillæg nr. 67 til Spildevandsplanen ikke udarbejdet, hvorfor ledningstracéet ikke er medtaget i miljørapporten. Der er efterfølgende gennemført en screening af tillægget, med undtagelse af de emner, der er behandlet i miljørapporten, efter de kriterier, der er fastlagt i lovgivningen.

På baggrund af miljøscreeningen vurderes det, at der ikke vil være væsentlige konsekvenser for miljøet forbundet med det planlagte ledningstracé, og der bliver derfor ikke udarbejdet en miljøvurdering af denne del af projektet. Der er ikke modtaget klager over afgørelsen.

Økonomi

Interne spildevandsanlæg:

Udgifter til etablering, drift og vedligehold af interne kloakanlæg afholdes af grundejer.

Eksterne spildevandsanlæg:

Udgifter til at etablere spildevandsledning og pumpestation afholdes af Energi Viborg Vand A/S.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Anlægsarbejdet forventes opstartet 2029.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Høringssvar og indsigelser

Behandling af Høringssvar og indsigelse

Oversigtskort tilrettet - Tillæg nr. 67 til Spildevandsplan 2019

Tillægstekst - Tillæg nr. 67 til Spildevandsplan 2019

Punkt 3: Principbeslutning om ekspropriationshensigt for anlæg vedtaget i Tillæg nr. 67 til Spildevandsplan 2019 - Fængsel Firehuse

26/9275

Resume

Byrådet anmodes om at træffe principbeslutning om ekspropriationshensigt for anlægsprojekter vedtaget i Tillæg nr. 67 til Spildevandsplan 2019, som giver mulighed for optagelse af nyt fængsel i Firehuse i gældende spildevandsplan som spildevandskloak samt ny spildevandsledning fra fængsel til eksisterende kloaknet i Karup.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima-, Miljø- og Naturudvalget indstiller til byrådet,

1. at det tilkendegives, at Viborg Kommune agter at ekspropriere arealer og/eller rettigheder til spildevandsanlæg vedtaget i Tillæg nr. 67 til Spildevandsplan 2019, hvis der ikke kan indgås frivillig aftale med berørte grundejere.

Beslutning i Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029) den 07-05-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget indstiller til byrådet,

1. at det tilkendegives, at Viborg Kommune agter at ekspropriere arealer og/eller rettigheder til spildevandsanlæg vedtaget i Tillæg nr. 67 til Spildevandsplan 2019, hvis der ikke kan indgås frivillig aftale med berørte grundejere.

Sagsfremstilling

Historik

Intet.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Tillæg nr. 67 til Spildevandsplan 2019, Fængsel Firehuse, danner grundlag for, at det kommende fængsel optages i spildevandsplanen som separatkloakeret, samt at Energi Viborg Vand A/S kan etablere ny ledning fra fængslet til eksisterende spildevandsanlæg i Karup.

Nye ledninger bliver som udgangspunkt forsøgt placeret i offentlige vejarealer og private vejudlæg. Det bliver dog nødvendigt at etablere nye ledninger på private arealer. Der skal ligeledes etableres ny pumpestation ved fængslet.

For at realisere de planlagte spildevandsanlæg er det en forudsætning, at arealer og/eller rettigheder til de anlæg, der er beskrevet i tillægget, kan erhverves.

Som udgangspunkt ønskes de nødvendige arealer og øvrige rettigheder over fast ejendom erhvervet gennem frivillige aftaler med de berørte grundejere. Det er i den forbindelse en forudsætning for skattefrihed for grundejeren, at aftalen kan indgås på ekspropriationslignende vilkår.

Følgende betingelser for at opnå skattefrihed skal være opfyldt på aftaletidspunktet:

- Der skal være hjemmel til at ekspropriere, hvilket er opfyldt, når spildevandsanlægget er optaget i en vedtaget spildevandsplan.
- Det skal kunne forventes, at aftalens indhold vil blive gennemtvunget ved en kommunal ekspropriation, hvis en frivillig aftale ikke indgås.

Ud over endelig vedtagelse af ovenstående tillæg til Spildevandsplan 2019 vil ovenstående være opfyldt, hvis byrådet træffer en principbeslutning om ekspropriationshensigt for anlægsprojekter vedtaget i tillæggene.

Det drejer sig blandt andet om følgende:

- Etablering af spildevandsledninger
- Etablering af pumpestation

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Punkt 4: Fremdrift i omlægningsplaner i regi af Aftale om et Grønt Danmark (orienteringssag)

24/38978

Resume

Byrådet i Viborg Kommune vedtog i november hhv. december 2025 omlægningsplaner i regi af Aftale om et Grønt Danmark.

Med denne sag orienteres byrådet om fremdrift i omlægningsplanerne.

Orienteringen viser god fremdrift i lavbunds- og kvælstofområdeprojekter i ådalene i Viborg Kommune. Orienteringen giver derudover information om øvrige projekter i Viborg Kommune, som bidrager til målene i Aftale om et Grønt Danmark.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima-, Miljø- og Naturudvalget indstiller til byrådet,

1. at orienteringen om fremdrift i omlægningsplanerne i regi af Aftale om et Grønt Danmark tages til efterretning,

Beslutning i Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029) den 07-05-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget indstiller til byrådet,

1. at orienteringen om fremdrift i omlægningsplanerne i regi af Aftale om et Grønt Danmark tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Historik

Byrådet principvedtog i november 2025 Viborg Kommunes andel af omlægningsplanen for hovedvandoplandet til Randers Fjord ([link til sag nr. 5 i byrådet den 12. november 2025](#)).

Byrådet principvedtog i december 2025 Viborg Kommunes andel af omlægningsplanen for hovedvandoplandet til Limfjorden ([link til sag nr. 9 i byrådet den 17. december 2025](#)).

Inddragelse og høring

Viborg Kommune havde i januar 2025 og august/september 2025 lodsejermøder om arealomlægningerne i forbindelse med Aftale om et Grønt Danmark (Grøn Trepert). Der var til møderne god tilslutning med samlet set ca. 650 fremmødte og positiv interesse for sagen.

Viborg Kommune udsendte forud for offentliggørelse af sagerne om principvedtagelse af omlægningsplanerne information til alle lodsejere med arealer, der indgår i potentielle og igangværende projekter i omlægningsplanerne. I den forbindelse har der været mulighed for opfølgende samtale eller spørgsmål til forvaltningen, hvilket en del lodsejere benyttede sig af i den efterfølgende periode.

Endelig er kystvandrådet for den centrale del af Limfjorden, med repræsentation fra 18 organisationer/aktører, inddraget i arbejdet med omlægningsplanen for Limfjorden.

Beskrivelse

Med Aftale om et Grønt Danmark har kommunerne ansvaret for den lokale organisering af 23 lokale treparter, der skal koordinere den lokale planlægning og implementering af projektindsatserne i omlægningsplanerne.

Omlægningsplanernes indhold

Samlet set indeholder de dele af omlægningsplanerne for hhv. hovedvandoplandet til Limfjorden og hovedvandoplandet til Randers Fjord, som ligger i Viborg Kommunes geografi, mulig arealomlægning af 27.866 ha. Den mulige omlægning

er fordelt med ca. 85% af i oplandet til Limfjorden og ca. 15% i oplandet til Randers Fjord.

Der er tale om i alt 127 mulige projektområder i Viborg Kommune.

Den første gruppe af områder, hvilket er langt hovedparten – 92 områder – er projektområder på lavbundsarealer i ådalene, som implementeres med anvendelse af tilskudsordninger for lavbundsprojekter og kvælstofvådområdeprojekter. Viborg Kommune er i langt de fleste tilfælde projektleder for disse projekter i ådalene.

De resterende 35 projektområder falder i to grupper, hhv.:

- 17 projekter, som er ansøgt af private ansøgere i kendte tilskudsordninger til skovrejsning, permanent ekstensivering og mini-vådområder, hvor Viborg Kommunes rolle er en myndighedsrolle frem for en rolle som projektleder og
- 18 øvrige projekter, som skal undersøges nærmere, og som typisk realiseres i samarbejder mellem Viborg Kommune, andre samarbejdspartnere og lodsejere med finansiering fra såvel kendte tilskudsordninger som andre finansieringskilder

Opgaven i 2026

Kommunernes Landsforening (KL) har ved indgangen til 2026 skitseret opgaven for kommunerne til at være opfølgning på aftaler indgået i de lokale grønne treparter i 2025 samt at sikre fremdrift i forundersøgelse og realisering af projekter i de mulige områder udpeget i omlægningsplanerne, med fokus på lokal forankring og inddragelse af lodsejere.

På baggrund af KL's udmelding fokuserer Viborg Kommune i 2026 særligt på at sikre fremdrift i de mulige projekter i ådalene – lavbundsprojekter og kvælstofvådområdeprojekter – hvor tilskudsordningerne er kendte, Viborg Kommune har mangeårig erfaring, og lodsejeropbakning typisk er større, end det er gældende for projektområder på højjord.

Fremdrift i opgaven med omlægningsprojekter i ådalene

Der er god fremdrift, hvad angår de mulige projekter i lavbundsarealerne i ådalene, som er omfattet af omlægningsplanerne. Overordnet set er det dog en omfattende opgave at igangsætte, forundersøge og realisere det høje antal projekter inden for de tidsfrister, der foreligger i de kommende år.

Hvad angår oplandet til Limfjorden, er status på fremdriften på de i alt 69 mulige projekter:

- der er opnået etableringstilsagn på fem projekter
- der er opnået forundersøgelsestilsagn på 14 projekter, og i et af projekterne er forundersøgelsen afsluttet
- der er ansøgt om forundersøgelsestilsagn på tre projekter

Hvad angår oplandet til Randers Fjord, er status på fremdriften på de i alt 23 mulige projekter:

- et projekt er afsluttet
- der er opnået etableringstilsagn på et projekt
- der er ansøgt om etableringstilsagn på et projekt
- der er opnået forundersøgelsestilsagn på fire projekter, og i et af projekterne er forundersøgelsen afsluttet
- der er ansøgt om forundersøgelsestilsagn på et projekt

30 af i alt 92 mulige projekter i ådalene i Viborg Kommune er dermed igangsat, hvilket er et meget højt niveau for samtidige igangværende projekter i ådalene set i forhold til tidligere år.

Se bilag 1 for oversigt over og kort med placering af projekterne. I bilagets kort ses også projekter udført før udarbejdelse af omlægningsplanerne. Kvælstofeffekten fra de udførte projekter er indregnet før fastlæggelse af kvælstofindsatsbehovet for omlægningsplanerne.

Fremdrift i opgaven med projekter ansøgt af private ansøgere

Som nævnt er Viborg Kommunes rolle i projekter i omlægningsplanerne, som ansøges af private ansøgere, typisk begrænset til en myndighedsrolle i de tilfælde, hvor projekterne kræver kommunal sagsbehandling. Alle 17 projekter i denne gruppe af projekter er igangsat, idet de først indgår i omlægningsplanerne, når de er ansøgt.

Fremdrift i opgaven med øvrige projektområder

Viborg Kommune prioriterer som nævnt særligt ressourcer til arbejdet i lavbundsarealer i ådalene, hvor målene i Aftale om et Grønt Danmark, rammerne for projekterne er kendte tilskudsordninger og lodsejeropbakningen typisk er større end i mulige projektområder på højjord.

Udover mulige projektområder til kvælstofs- og lavbundsindsatser samt ansøgte private projekter er der i Viborg Kommune i omlægningsplanen dog tillige identificeret øvrige potentielle projektområder. Baggrunden for disse i alt 18 projektområder, alle beliggende i oplandet til Limfjorden, er primært et meget højt kvælstofindsatsbehov for deloplandet Hjarbæk Fjord, som langt størstedelen af arealerne i Viborg Kommune i hovedoplandet Limfjorden afvander til.

Dette kvælstofindsatsbehov nødvendiggjorde, at Viborg Kommune for at kunne levere en fuldt dækkende omlægningsplan for Limfjorden, hvad angår arealer i kommunen, udpegede potentielle projektarealer på højjord. Udpegningerne på højjord er opdelt i fire kategorier:

- Grundvands- og drikkevandsbeskyttelse – 10 projektområder
- Skovrejsning – 2 projektområder
- Motorvej – 1 projektområde
- Restindsats – øvrig ikke nærmere defineret arealomlægning – 5 projektområder

Aftale om et Grønt Danmark rummer formuleringer og mål for skovrejsning, mere natur og grundvands-/drikkevandsbeskyttelse. Rammerne for arbejdet med disse temaer er endnu under politisk behandling og tilhørende tilskudsordninger endnu ikke tilpassede/kendte, hvorfor videre planlægning på disse områder i et vist omfang udestår.

Dét sagt er Viborg Kommune dog i forskellig grad i gang på de øvrige temaer i aftalegrundlaget. Dette gælder i særlig grad i fire områder:

- Grundvands- og drikkevandsbeskyttelse - Viborg Nord
- Helhedsprojekt - Simested Å
- Helhedsprojekt - Karup Å
- Signaturprojekt – Tastum Sø

Se bilag 2 for beskrivelser af og kort med placering af projektområderne.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Kommunerne skal i samarbejde med de lokale grønne treparter efter principvedtagelserne i 2025 og frem mod 2030 sikre en løbende opdatering af omlægningsplanen.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Den lokale organisering af omlægningsindsatsen er aftalebaseret og udmøntes ikke i love og bekendtgørelser.

Der forventes at være behov for tværgående indsatser i relation til øvrig kommunal planlægning i forbindelse med implementeringen af omlægningsplanen. Det sker i forbindelse med det igangværende arbejde med et kommuneplantillæg for det åbne land.

Det sker tillige i forbindelse med, at Viborg Kommune i samarbejde med lodsejerne udvikler projekterne i omlægningsplanen frem mod realisering, herunder med nødvendig myndighedsbehandling og tilpasning af kommuneplanen.

Bilag

Fremdrift i opgaven med omlægningsprojekter i ådalene

Fremdrift i opgaven med øvrige projektområder

Punkt 5: Etablering af supplerende affaldsstationer i Domkirkekvarteret i Viborg (bevillingssag)

21/36866

Resume

Der ansøges om frigivelse af 2,0 mio. kr. af de afsatte midler for 2026 til opstart af projekt for etablering af supplerende affaldsstationer i Viborg Midtby. Projektet skal sikre bedre dækning og tilgængelighed for beboere og imødekomme borgerhenvendelser om lange gåafstande til eksisterende affaldsøer.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima-, Miljø- og Naturudvalget indstiller til byrådet,

1. at der gives anlægsbevilling på 2.000.000 kr. til kontoen ”Revas - Etablering af supplerende affaldsstationer i Viborg Midtby” med rådighedsbeløb i 2026, og
2. at udgiften på 2.000.000 kr. i 2026 finansieres af det afsatte rådighedsbeløb på kontoen ”Revas - Ny affaldsløsning i Midtbyen”.

Beslutning i Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029) den 07-05-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget indstiller til byrådet,

1. at beslutning om etablering af yderligere affaldsstationer afventer evaluering af de etablerede nye affaldsstationer efter et års drift.

Sagsfremstilling

Historik

Byrådet har ved godkendelse af budgettet for 2026-2029 på mødet den 8. oktober 2025 afsat midler til projektet "Revas - Ny affaldsløsning i Midtbyen" ([link til sag nr. 1 på byrådets møde den 8. oktober 2025](#)).

Sagen er tidligere drøftet på møde i det daværende Klima- og Miljøudvalg i Viborg Kommune på møde den 25. marts 2025 ([link til sag nr. 15 på Klima- og Miljøudvalgsmøde den 25. marts 2025](#)).

Inddragelse og høring

Der forventes afholdt et borgermøde om eventuelle nye placeringer. Der er fra beboere i området udtrykt ønske om flere affaldsøer med henblik på at formindske gåafstande til affaldsøerne. I forbindelse med evt. kommende anlægsarbejde vil der blive gennemført nabo- og interessenthøring.

Beskrivelse

De syv nye nedgravede affaldsløsninger i den gamle midtby er nu officielt taget i brug.

Placeringerne af de nedgravede affaldsløsninger var resultatet af en længere proces, hvor der blev taget hensyn til fredningslinjer, arkæologi, etableringstekniske muligheder, færdselsloven, designmuligheder samt borgernes tilkendegivelser.

Der blev blandt andet på et borgermøde i 2019 udtrykt ønske om at friholde Sct. Mogens Gade for affaldsløsninger, og netop derfor er der i dag ingen affaldsløsninger i Sct. Mogens Gade.

I foråret 2025 blev der fra en større borgergruppe i Sct. Mogens Gade udtrykt ønske om flere affaldsøer med henblik på at forbedre gåafstandene. Det er forvaltningens vurdering, at det kan være en god idé at etablere flere affaldsøer. I praksis kan der imidlertid kun findes få andre potentielle placeringsmuligheder. Det ser dog ud til, at der blandt andet kan etableres en affaldsø i Sct. Mogens Gade, som vil forbedre gåafstandene markant.

Projektet omfatter analyse af behov og muligheder for etablering af op til tre nye affaldsøer. Formålet er at reducere gåafstande, øge tilgængeligheden og styrke affaldssorteringen i området. Der indsamles input fra relevante aktører, og der foretages tekniske, trafikale og planmæssige vurderinger.

De fysiske placeringer af yderligere affaldsøer i området vil blive politisk behandlet og godkendt før fysisk etablering.

Samlet økonomisk ramme for projektet er 6,6 mio. kr., hvoraf 2,0 mio. kr. søges frigivet til opstart i 2026. Udgifterne finansieres solidarisk via dagrenovationstaksten.

Alternativer

Alternativet er at fastholde de allerede etablerede affaldsøer med nuværende gåafstande uden yderligere etableringer.

Tidsperspektiv

Forundersøgelse og analyse igangsættes i 2026. Projektering og udbud forventes i 2026, og udførelse samt ibrugtagning forventes i 2027.

Økonomiske forhold og konsekvenser

I forbindelse med etableringen af flere affaldsøer i området forventes, at de nye placeringer vil aflaste de eksisterende affaldsøer, så det samlede tømningsbehov i området ikke vil blive påvirket nævneværdigt. Der forventes derfor ikke at påløbe ekstra udgifter til afledt drift ved gennemførelse af projektet.

Juridiske og planmæssige forhold

Etablering af nye affaldsstationer kræver indhentning af myndighedsgodkendelser, herunder hensyn til bevaringsinteresser, gældende lokalplaner samt trafikale bestemmelser.

Bilag

Oversigtskort UGC i midtby, ortofoto

Punkt 6: Etablering af have-/parkaffaldsplads med ubemandet åbningstid ved Karup Genbrugsstation (bevillingssag)

25/9944

Resume

Byrådet har i august 2025 iværksat etablering af en forsøgsordning med ubemandet have- og parkaffaldsplads ved Karup Genbrugsstation med en oprindelig anlægsbevilling på 1,2 mio. kr. Projektet udspringer af et ønske fra borgere, erhverv og politikere om et højere serviceniveau og mere fleksibel adgang på Viborg Kommunes genbrugsstationer.

Efter videre projektering og myndighedsbehandling har det vist sig, at projektet ikke kan gennemføres inden for den oprindelige økonomiske ramme. De samlede anlægsudgifter udgør nu ca. 3,08 mio. kr., og der ansøges derfor om en tillægsbevilling på ca. 1,88 mio. kr. for at kunne færdiggøre projektet som forudsat.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima-, Miljø- og Naturudvalget indstiller til byrådet,

1. at der arbejdes videre med forsøgsprojektet med etablering af ubemandet have- og parkaffaldsplads ved Karup Genbrugsstation,
2. at anlægsudgiftsbevillingen til kontoen "Karup Genbrugsstation – Haveaffaldsplads" forhøjes med 1.884.000 kr. med rådighedsbeløb i 2026, og
3. at udgiften finansieres ved nedsættelse af bevilling og rådighedsbeløb på kontoen omlasterprojektet på Martinesminde "ØEU Revas – Renovering af omlastestation" med 1.884.000 kr. i 2026.

Beslutning i Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029) den 07-05-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget indstiller til byrådet,

1. at det videre arbejde med etablering af ubemandet have- og parkaffaldsplads ved Karup Genbrugsstation indstilles, da de samlede udgifter til realisering af projektet vurderes for høje.

Sagsfremstilling

Historik

Byrådet godkendte på sit møde den 27. august 2025 en anlægsudgiftsbevilling på 1.200.000 kr. til etablering af en forsøgsordning med ubemandet åbningstid på en særskilt have- og parkaffaldsplads ved Karup Genbrugsstation ([link til sag nr. 4 på byrådsmøde den 27. august 2025](#)).

Inddragelse og høring

Der har været gennemført nabohøring i forbindelse med myndighedsbehandling af forsøgsprojektet.

Beskrivelse

Den iværksatte forsøgsordning med ubemandet åbningstid på en særskilt have- og parkaffaldsplads ved Karup Genbrugsstation er tænkt som et pilotprojekt med henblik på at afprøve mulighederne for øget tilgængelighed, bedre service og mere fleksible afleveringstider for borgere og virksomheder.

Projektet udspringer af ønsker fra borgere, erhverv og politikere om at tilbyde et højere serviceniveau og en større fleksibilitet i tilgængeligheden på Viborg Kommunes genbrugsstationer. Erfaringerne fra projektet skal danne grundlag for eventuel etablering af tilsvarende ordninger på andre genbrugsstationer i Viborg Kommune.

Efter byrådets beslutning er projektet blevet detailprojekteret, og der er arbejdet videre med de nødvendige miljø- og myndighedsforhold.

Det oprindelige prisestimat blev baseret på et prisoverslag indhentet fra en entreprenør i branchen i foråret 2024.

I forbindelse med den videre projektering og myndighedsbehandling er der fremkommet en række forhold, som har medført ændringer i projektets omfang og økonomi sammenholdt med det oprindelige budgetgrundlag.

De væsentligste årsager hertil er følgende:

- Krav til håndtering af overfladevand. Overfladevand fra ca. 1.100 m² af den samlede plads på 1.363 m² skal håndteres som spildevand. Der er samtidig stillet skærpede krav om neddrøsling af spildevandsafledningen til maksimalt 3 l/s. Disse krav har nødvendiggjort ændringer i projektets kloak- og afvandingsløsninger.
- Det har været nødvendigt at foretage projektændringer for at opnå miljøgodkendelse, herunder en ændret opbygning af pladsen og forlængelse af støjdæmpende elementvægge.
- Endelig har projektet været væsentligt påvirket af generelle prisstigninger på materialer og ydelser.

På denne baggrund udgør de samlede anlægsudgifter for projektet nu ca. 3,08 mio. kr., hvilket overstiger den oprindeligt afsatte anlægsbevilling. Det er derfor nødvendigt at tilføre projektet yderligere anlægsmidler, hvis anlægget skal kunne færdiggøres og tages lovligt i brug.

Det er forvaltningens vurdering, at gennemførelsen af dette forsøgsprojekt stadig er en vigtig forudsætning for senere gennemførelse af tilsvarende servicetiltag på kommunens øvrige genbrugsstationer.

Tillægsbevillingen kan finansieres af overskydende midler på omlasterprojektet på Martinesminde ("ØEU Revas – Renovering af omlastestation") og vil ikke påvirke det budgetterede samlede affaldsgebyr for husstande i Viborg Kommune.

Alternativer

Såfremt tillægsbevillingen ikke imødekommes, vil projektet ikke kunne færdiggøres. Der er på nuværende tidspunkt afholdt udgifter på 250.000 kr. til projektet.

Tidsperspektiv

Projektet forventes fuldført i andet halvår 2026 under forudsætning af, at den ansøgte tillægsbevilling godkendes.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Projektet er omfattet af krav om miljøgodkendelse.

Bilag

Projekt - Karup Genbrugsstation - Økonomi tillægsbevilling

Oversigtskort - Karup HPA plads

Punkt 7: Endelig vedtagelse af Energistrategi for Viborg Kommune

25/19459

Resume

Et forslag til en energistrategi for Viborg Kommune har været i offentlig høring, og der er kommet seks høringssvar. Energistrategien sendes hermed til endelig vedtagelse.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima-, Miljø- og Naturudvalget indstiller til byrådet,

1. at Energistrategi for Viborg Kommune vedtages endeligt med de beskrevne ændringer.

Beslutning i Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029) den 07-05-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget indstiller til byrådet,

1. at Energistrategi for Viborg Kommune vedtages endeligt med de beskrevne ændringer.

Sagsfremstilling

Historik

Byrådet vedtog Klimaplan for Viborg Kommune i 2022 ([link til sag nr. 8 i byrådet den 12. oktober 2022](#)). Det indgår som indsats i planen, at kommunen skal udarbejde en energiforsyningsplan.

Byrådet blev i marts 2025 orienteret om, at eksisterende planer for kommunens strategiske energiplanlægning ville blive sammenskrevet i en energiforsyningsplan ([link til sag nr. 4 i byrådet den 18. marts 2025](#)).

Klima- og Miljøudvalget besluttede i september 2025 at udsætte en sag om forslag til en energistrategi ([link til sag nr. 4 i Klima- og Miljøudvalget den 16. september 2025](#)).

Byrådet besluttede i december 2025 at sende et forslag til energistrategien i offentlig høring, hvilket er i bilag 1.

Efter beslutning i Klima- og Miljøudvalget blev der til sagens behandling i byrådet vedlagt en status for, om Viborg Kommune er på vej til at opfylde DK2020-målsætningen om, at produktionen fra vedvarende energianlæg i 2030 mindst svarer til det samlede årlige elforbrug ([link til sag nr. 4 i byrådet den 17. december 2025](#)).

Inddragelse og høring

Forslaget til en energistrategi for Viborg Kommune har været i offentlig høring fra den 8. januar til den 12. marts 2026. Samtidig sendte forvaltningen forslaget i høring hos nabokommunerne, varmeværkerne i kommunen, Evida, Energinet, N1 og Elnet Midt.

Kommunen modtog seks høringssvar fra fem forskellige, som er i bilag 2. Høringssvarene er behandlet i bilag 3. Bilaget indeholder et resumé af høringssvarene samt forvaltningens bemærkninger og forslag til byrådets svar til disse.

På baggrund af et høringssvar fra Business Viborg foreslår forvaltningen, at der tilføjes et kapitel 5 i strategien om Erhverv og energi.

Forslag til ændringer i energistrategien er i bilag 4 og indarbejdet i udkast til en endelig version i bilag 5.

Beskrivelse

Forslaget til en energistrategi sammenfatter den gældende praksis baseret på byrådets tidligere beslutninger og giver et samlet overblik over kommunens arbejde med energiområdet. Strategien fastlægger, hvordan kommunen skal arbejde som myndighed og samarbejdspartner vedr. anlæg til produktion og forsyning med el, gas og varme. Det drejer sig primært om kommunens lovbundne opgaver såsom godkendelse af fjernvarmeprojekter og vedtagelse af lokalplaner for vindmøller,

solceller og biogasanlæg. I arbejdet med energiområdet skal kommunen derudover som myndighed og samarbejdspartner lægge vægt på dialog, samarbejde og processer.

Som beskrevet i energistrategien vil den endelige strategi blive lagt på kommunens hjemmeside, hvor dens faktuelle indhold løbende vil blive holdt opdateret. I forbindelse med revision af klimaplanen, forventer forvaltningen, at energistrategien vil udgøre det væsentligste grundlag for klimaplanens afsnit om energi.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Der er ikke lovkrav om, at kommuner skal udarbejde en energiforsyningsplan eller energistrategi. Det er derfor frivilligt, om kommunen ønsker en energistrategi, hvorledes den tilvejebringes, og hvad dens indhold skal være.

Det fremgår af energistrategien, at den er underordnet klimaplanen og kommuneplanen. Dvs. at den indpasser sig efter klimaplanens mål og tiltag, og at den ikke regulerer fysisk planlægning, hvilket kommuneplanen gør. For overblikkets skyld gengiver strategien dog nogle uddrag om det centrale energirelaterede indhold i klimaplanen og kommuneplanen.

Forvaltningen vurderer, at energistrategien ikke er omfattet af miljøvurderingsloven, idet den ikke fastlægger rammer for fremtidige anlægstilladelser eller medfører krav om en vurdering af virkningen på Natura 2000-områder.

Bilag

Forslag til energistrategi i offentlig høring fra 8. januar til 12. marts 2026

Høringssvar

Notat med behandling af høringssvar

Notat med forslag til ændringer ved den endelige vedtagelse af energistrategien

Udkast til endelig energistrategi

Punkt 8: Udarbejdelse af ny Sammenhængsmodel - drøftelse af målsætninger

26/229

Resume

I forlængelse af drøftelserne på byrådets plankonference drøftes forslag til målsætninger i den nye Sammenhængsmodel.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår,

1. at udvalget drøfter forslag til målsætninger med henblik på samlet behandling i Økonomi- og Erhvervsudvalget og byrådet.

Beslutning i Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029) den 07-05-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget drøftede forslag til målsætninger og indstiller til Økonomi- og Erhvervsudvalget, at målsætning nr. 10 ændres til følgende:

Mere natur samt grøn omstilling og bæredygtig vækst med lokalt ejerskab.

Sagsfremstilling

Historik

Byrådet har på seminaret den 22.-23. januar 2026 og på plankonferencen den 13.-14. april 2026 drøftet udarbejdelsen af en ny sammenhængsmodel, herunder forslag til målsætninger.

Med baggrund heri har direktionen foretaget en sammenskrivning af målsætninger i den nye Sammenhængsmodel.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

På plankonferencen blev sammenhængsmodellens vision og pejlemærker aftalt. Herudover var der gruppearbejde med fem grupper, hvor hver gruppe udarbejdede forslag til målsætninger.

Gruppernes forslag fremgår af opsamlingen fra seminaret, som kan ses i First Agenda.

På baggrund af gruppernes forslag og drøftelserne på plankonferencen har direktionen foretaget en sammenskrivning af målsætningerne i den nye Sammenhængsmodel, jf. bilag 1.

Med udgangspunkt heri drøfter udvalget målsætningerne i Sammenhængsmodellen. Er det de rigtige målsætninger? Skal de tilpasses eller suppleres med andre?

Målsætningerne suppleres senere af indikatorer, som måler, om målsætningerne nås. Det vil sige målbare tegn eller data, der viser udviklingen og giver mulighed for opfølgning. I forhold til målsætningen om Danmarks bedste erhvervskommune kunne dette f.eks. være placering i DI's erhvervsmåling eller sagsbehandlingstider m.v. For yderligere eksempler på skelen mellem målsætninger og indikatorer kan det ses i oplæggene fra plankonferencen, som findes i First Agenda.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Efter drøftelserne i fagudvalgene behandler Økonomi- og Erhvervsudvalget forslag til målsætninger på mødet den 20. maj 2026. Det er forventningen, at den nye sammenhængsmodel med vision, pejlemærker og målsætninger kan vedtages på byrådsmødet den 24. juni 2026.

Med udgangspunkt i målsætningerne vil forvaltningen udarbejde konkrete indikatorer, som vil blive behandlet politisk i august-oktober.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Forslag til målsætninger - ny sammenhængsmodel

Punkt 9: Budget 2027-2030

26/7887

Resume

Forslaget til drifts- og anlægsbudget for budget 2027-2030 er under udarbejdelse. Udvalget genoptager drøftelse af budgetlægningen i form af eventuelle driftsbudgetudfordringer, investeringsforslag samt nye anlægsprojekter. Herunder drøftes det, hvordan sådanne ændringer kan finansieres.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at det drøftes, om der er driftsbudgetudfordringer og tilhørende forslag til finansiering, der skal indgå i udvalgets forslag til driftsbudget,
2. at det drøftes, om der er forslag til investeringer, og
3. at det drøftes, om der er nye, absolut nødvendige anlægsprojekter og eventuelle tilhørende forslag til finansiering, der skal indgå i udvalgets forslag til anlægsbudget.

Beslutning i Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029) den 07-05-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget besluttede,

1. at der ikke er driftsbudgetudfordringer, der skal indgå i udvalgets forslag til driftsbudget,
2. at der ikke er forslag til investeringer, og
3. at der arbejdes videre med følgende anlægsprojekter, der skal indgå i udvalgets forslag til anlægsbudget:
 - Revas udflytning, fase 3 og 4
 - Statsligt finansierede vand- og naturprojekter, 2027-2030
 - Statsligt finansierede vand- og naturprojekter, 2026

Udvalget gør derudover Økonomi- og Erhvervsudvalget opmærksom på, at der er behov for at fastholde bevillinger, der understøtter den grønne omstilling og lokal forankring.

Sagsfremstilling

Historik

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog på mødet den 18. marts 2026 budgetstrategi, proces og spilleregler for årets budgetlægning ([link til sag nr. 25 på Økonomi- og Erhvervsudvalgets møde den 18. marts 2026](#)).

Klima-, Miljø- og Naturudvalget drøftede senest budgetlægningen på mødet den 9. april 2026 ([link til sag nr. 10 i Klima-, Miljø- og Naturudvalget den 9. april 2026](#)).

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Budgetudfordringer

Udvalgene skal løse egne budgetudfordringer, medmindre budgetudfordringerne er udpeget af Økonomi- og Erhvervsudvalget som særlige budgetudfordringer, der indgår i byrådets videre budgetlægning.

Udvalgene kan undtagelsesvis fremsætte særlige budgetudfordringer til Økonomi- og Erhvervsudvalget, som vil afgøre i juni måned, om de skal indgå i byrådets videre budgetlægning eller tilbagesendes til udvalget.

Udvalget kan drøfte, om der er budgetudfordringer, som skal prioriteres og løses inden for udvalgets budgetforslag.

Investeringer

Udvalget drøfter, om der er forslag til investeringer. Der skal være tale om investeringer, hvor der er et afkast, som kan sandsynliggøres og budgetlægges, og hvor tilbagebetalingstiden er 4-10 år afhængig af type af investering. Afkastet kan være i form af indtægter og/eller mindreudgifter. For de specialiserede socialområder kan der være tale om afkast i form af reduceret udgiftspres. Udvalgene er ansvarlige for at realisere afkast inden for de almindelige ramkestyringsprincipper.

Forslag til investeringer beskrives og godkendes af udvalget senest på udvalgs mødet i juni eller august.

Anlægsprojekter

Udvalgene har kun mulighed for at fremsende absolut nødvendige anlægsprojekter, som kan afsættes fra 2029 og 2030. Anlægsprojekterne skal prioriteres i rækkefølge. Hvis projekterne er tidligere end 2029, skal udvalgene pege på finansiering gennem bortfald eller udskydelse af projekter, som er afsat på anlægsbudgettet.

Det er desuden besluttet, at puljer i 2029 undlades videreført i 2030, idet der først tages endelig stilling hertil i forbindelse med byrådets budgetforhandlinger efter sommerferien. Udvalgene skal ikke fremsende anlægsprojekter vedrørende ovennævnte puljer.

Udvalget kan drøfte, om der er nye, absolut nødvendige anlægsprojekter. Sådanne anlægsprojekter beskrives som idéoplæg og godkendes af udvalget senest på udvalgs mødet i juni.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Udvalgets endelige budgetforslag behandles på udvalgs mødet den 4. juni 2026. Når budgetforslaget er færdiggjort, vil det efterfølgende indgå i det basisbudget, som udgør grundlaget for byrådets budgetforhandlinger efter sommerferien.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Punkt 10: Mødeliste for Klima-, Miljø- og Naturudvalget 2026

25/29928

Resume

I henhold til de af byrådet vedtagne retningslinjer for de grundlæggende vederlag og andre godtgørelser til medlemmer af Viborg Byråd - herunder reglerne for tabt arbejdsfortjeneste – skal byrådet og udvalgene godkende aktiviteter, inden disse kan danne grundlag for udbetalinger. En opdateret mødeliste bliver derfor forelagt udvalget på alle møder.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår,

1. at Klima-, Miljø- og Naturudvalget tager stilling til mødeliste 2026.

Beslutning i Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029) den 07-05-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget godkendte mødelisten med de supplerende møder, der blev orienteret om på mødet.

Sagsfremstilling

Historik

Byrådet vedtog på sit møde den 17. december 2014 ([link til sag nr. 6 i byrådet den 17. december 2014](#)) et samlet sæt retningslinjer for de grundlæggende vederlag og andre godtgørelser til medlemmer af Viborg Byråd, herunder reglerne for tabt arbejdsfortjeneste.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Mødelisten (bilag 1) fungerer som en kombination af et overblik over medlemmernes mødeaktiviteter og et styringsværktøj i forhold til protokollerede beslutninger omkring konkrete aktiviteter i forhold til tabt arbejdsfortjeneste (litra f).

Hvis Klima-, Miljø- og Naturudvalget godkender den reviderede mødeliste, godkendes dermed også eventuelle aktiviteter i forhold til udbetaling af tabt arbejdsfortjeneste efter litra f.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Mødeliste for Klima-, Miljø- og Naturudvalget 2026

Punkt 11: Meddelelser og gensidig orientering, herunder orientering ved formanden dels om afholdte møder m.m. siden sidste udvalgs møde, dels om planlagte møder

25/33964

Resume

Intet.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at udvalget tager orienteringen og meddelelserne til efterretning.

Beslutning i Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029) den 07-05-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget tog meddelelserne og orienteringerne til efterretning.

Sagsfremstilling

Orientering fra formanden, Lars Mogensen (I)

- Orientering om møde ved Krea-værket

Orientering fra udvalget

Jakob Svendsen (Æ)

- Spørgsmål til afgørelse vedr. Gudenåen og klager, der kan føre til erstatningsansvar. Der blev svaret på mødet.

Orientering fra direktøren

- Opfølgning på vejløsninger til Energipark Tjele
- Viborg Kommune deltager i [Klimafolkemødet i Middelfart](#) med en stand
- Orientering om screening af klimatilpasning af den vestlige del af Limfjorden
- Orientering om afgørelse vedrørende beskyttet natur på Flyvestation Karup

Punkt 12: Underskriftsark

25/34048

Sagsfremstilling

Udvalget skal godkende beslutningsprotokollen.

For at godkende beslutningsprotokollen skal hvert medlem underskrive elektronisk i Prepare ved at trykke på ”Godkend”.